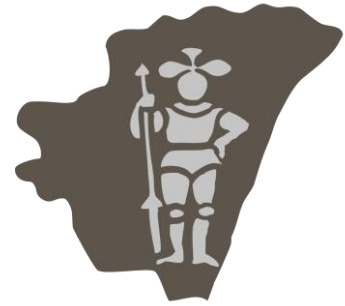

**Verslag van de algemene ledenbijeenkomst
20 maart 2013
Doopsgezinde Kerk,
Trekweg 27, Middelstum**

Historische Vereniging

Middelstum

1. Opening

De voorzitter heet iedereen welkom.

In het bijzonder dhr. J. van den Broek.

Afmeldingen zijn binnen gekomen van: Fré Tuitman, Wim de Haan, Jetze Smit, Joop Tilbusscher, Luida Noordhof, Gijs Schilthuis, Piet Kruizinga en Henk Huizinga.

Laatst genoemde had nog een compliment voor het enthousiaste bestuur .

---Eerst een klein stukje huishoudelijk gedeelte.

2 Jaarverslag. Niemand had vragen of opmerkingen. Goed gekeurd.

3 Financieel verslag.

De kascommissie bestaat volgend jaar uit André Moorlag en Johan Eggeraat.

4 Verslag van de kascommissie.

Jetze Smit en André Moorlag hebben het verslag van de penningmeester doorgenomen en goed bevonden. Decharge verleend.

5. Bestuursverkiezingen Er zijn geen tegenkandidaten ingediend. Omdat de vereniging nog maar kort bestaat stellen Hennie Toolsema en Albert Stol zich nog een tijdje beschikbaar.

6. De voorzitter noemt:

*De Dag van de Noord-Groninger Geschiedenis in de Nicolaikerkerk en de Franse School te Appingedam op 23 maart van 13.00 tot 17.00 uur met markt en lezingen.

*Lezing van Annabel Dijkema over de gewelfschilderingen in de Hippolytuskerk op 20 april

7 Lezing door Jan van den Broek over

“De geschiedenis en ontwikkeling van de waterhuishouding van (Noord) Groningen”.

(vroege middeleeuwen tot ongeveer 1600

J. van den Broek is archivaris geweest.

In 2007 boek geschreven “Groningen een stad apart”

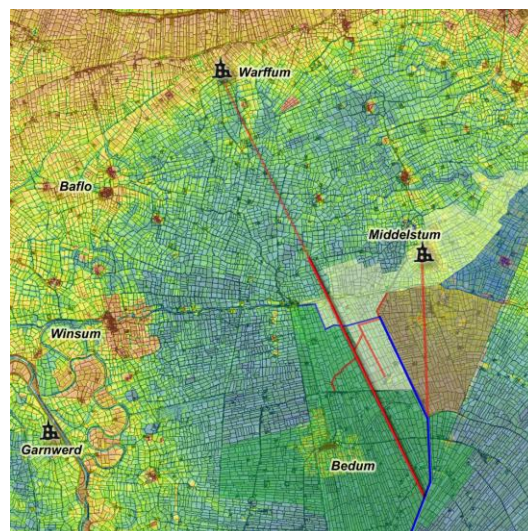
Landinrichting van het landschap hier bestaat uit strakke lijnen. Wanneer is dit alles ontstaan?

Heel oude bronnen zijn er niet. Het zal dus soms giswerk zijn.

Op een oude hoogte kaart is te zien dat ten tijde van de Middeleeuwen links en rechts van de Hondsrug het land van de provincie Groningen richting Waddenzee erg laag lag met een open Fivel en Lauwers.

Het lag onder invloed van eb en vloed. De afzetting van klei en veen gebeurde op een harde basis (ondergrond) pleistoceen.

Vlak bij de Wadenzee ligt het hoger, het Hoogeland.
Middelstum lag aan de noordrand het Centrale Woldland.
Voor de veen ontginning moest het gebied ontwaterd worden. Er werden brede sloten gegraven die eerst nog niet afgesloten waren met een zijl.
Het Centrale Woldland werd ontgonnen. De naam wold herinnert aan veen.
Enkele namen zijn bv. Zuidwolde, Noordwolde, Garmerwolde.
Ook de naam Wolddijk bij Bedum die aangelegd werd om het toestromende water van het ontgonnen veen tegen te houden van Innersdijk in Hunsingo en Vierendeel in Fivelgo
Bedum met de Walfriduskerk vormt een belangrijk onderdeel van de lezing
De naam Steenwolde van een boerderij uit Thesinge herinnert er ook nog aan het veen en zo zijn er meer boerderijen die hieraan herinneren.
Het Kardingermaar was de scheidslijn tussen Hunsingo en Fivelgo. (Innersdijk en Vierendeel)
Het was een afwatering van het centrale Woldland naar de Fivelmonding.
Tussen Onderdendam en Middelstum maakt het Kardingermaar een knik.
Waarom dat gebeurt is, is niet helemaal duidelijk.
Het Hoogeland werd door opslibbing te hoog voor de afwatering. De afwatering van het Kardingermaar gaat dan over in kronkelige slootjes naar de Fivelmonding.
Het Kardingermaar staat als lijn loodrecht op een lijn Zuidwolde en Garmerwolde.
Beide plaatsen hebben oude kerken. Het vormt als het ware een kruis.
Zo ook Garnwerd/ Middelstum met Warffum/Bedum
De Walfriduskerk van Bedum heeft bij de landindeling een grote rol.
Zo zijn er een aantal hoofdlijnen te trekken van plaats tot plaats met andere lijnen die hier weer loodrecht op staan. Telkens laat het een kruis laten zien.
En vormt een deel van het kruis weer een kruis met andere hoofdlijnen.
Oude kerken, en natuurlijk de kloosters daar gevestigd, hadden zeker met de indeling van het land in die oude tijden te maken. Soms gaan die lijnen over grote afstanden, 11^e eeuw.
Toegangswegen naar plaatsen werden vaak gemarkeerd door kruizen.
Hoe zijn die grenzen ontstaan? Over de grenzen heen werd op hoger niveau samengewerkt.
Hoe moest men die woeste grond aanpakken?
De koning of graaf had rechten op die woeste grond. Hij stelde de mensen aan en gaf hen middelen om hun taak uit te voeren. Vaak werd dat dan ook toebedeeld aan de Burchten en Kloosters, die op wierden stonden. Die kleine hoogten hebben weer te maken met de rode landinrichtingslijnen van die tijd.

Zoekt u eens op internet naar:
Kolde Ovent Historische kring Ubbega.

Daar kunt u een uitgebreid verslag lezen van
Jan van den Broek over de omgeving van
Aduard/ Sauwerd wat heel veel te maken
heeft met de lezing in Middelstum.

Postadres: Vlaslaan 1,9991 BW MIDDELSTUM
Tel. 0595-551655, hennie.toolsema@home.nl

Kamer van Koophandel nr. 53838653
Rabo rek.nr. 16.63.62.980